

ДЕРЖАВНА АРХІВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА**

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Історичний факультет

Кафедра архівознавства та спеціальних галузей історичної науки

СПІЛКА АРХІВІСТІВ УКРАЇНИ

АРХІВИ – НАУКА – СУСПІЛЬСТВО: ШЛЯХИ ВЗАЄМОДІЇ

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської (з міжнародною участю)
науково-практичної конференції
21–22 травня 2015 р.**

**Київ
2015**

УДК 930.25

ББК 79.3

А 87

Редакційна колегія:

Г. І. Калінічева (голова), Г. К. Волкотруб, Л. В. Дідух, С. Г. Кулешов,
А. А. Майстренко, Л. Ф. Приходько, Р. В. Романовський, А. І. Титаренко

Архіви – наука – суспільство: шляхи взаємодії: матеріали
А87 Всеукр. (з міжнар. участю) наук.-практ. конф., 21–22 трав. 2015 р.,
м. Київ / Держ. архів. служба України, Укр. НДІ архів. справи та
документознавства, Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, іст. ф-т, каф.
архівознавства та спец. галузей іст. науки, Спілка архівістів України;
редкол.: Г. І. Калінічева (голова) [та ін.]. – Київ, 2015. – 194 с.

ISBN 978-966-8225-55-0

Науковий збірник містить тези доповідей та повідомлень
учасників Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної
конференції «Архіви – наука – суспільство: шляхи взаємодії», що
проводилась УНДІАСД в Києві 21–22 травня 2015 р. та була присвячена
двадцятиріччю діяльності інституту.

У матеріалах конференції висвітлюються актуальні проблеми
сучасного розвитку наукових досліджень в галузі архівознавства та
документознавства, аналізуються здобутки, проблеми і перспективи
архівної науки у контексті становлення інформаційного суспільства. У
збірнику акцентується увага на ролі архівних, музейних, бібліотечних
установ як наукових центрів та осередків національної пам'яті,
наголошується на значенні архівних фондів як джерел розвитку
історичних досліджень.

Для архівістів, документознавців, істориків, викладачів та
студентів вищих навчальних закладів, усіх, хто цікавиться проблемами
архівознавства та документознавства.

УДК 930.25

ББК 79.3

*За достовірність наведеної інформації, посилань на використані джерела та
літературу відповідальність несуть автори публікації. Редакційна колегія може не
поділяти наукові позиції авторів.*

© Державна архівна служба України, 2015
© Український науково-дослідний інститут
архівної справи та документознавства, 2015
© Кафедра архівознавства та спеціальних
галузей історичної науки історичного
факультету Київського національного
університету імені Тараса Шевченка, 2015
© Спілка архівістів України, 2015

ISBN 978-966-8225-55-0

ЗМІСТ

<i>Абсеметов Марат</i> . Наследие академика В. И. Вернадского в архивах Казахстана	7
<i>Адамський Віктор</i> . Джерела з історії університетської богословської освіти в центральних та регіональних архівах України	11
<i>Babenko Oksana, Bilous Viktor</i> . Archive criminal files as a source of investigating a certain epoch.....	14
<i>Babenko Oleg</i> . Study of the construction of Kremenchug hydroelectric station by the sources of State archives of Kirovograd region	17
<i>Байдич Володимир</i> . Виставкова діяльність Державного архіву Хмельницької області як складова формування історичної пам'яті на Хмельниччині	20
<i>Бездрабко Валентина</i> . Документознавча освіта в Україні: камо грядеш?	23
<i>Березовська Ольга</i> . Документний склад архівних фондів установ Відділення загальної біології НАН України	25
<i>Берковський Владислав</i> . Стратегічне планування розвитку архівної галузі: міжнародний досвід	28
<i>Білокінь Ольга, Дзима Віта</i> . Роль архівів у дослідженні історії Тарасової (Чернечої) гори та інформуванні суспільства	33
<i>Бойко Віта</i> . Основні напрями уніфікації службових документів в Україні у Нові та Новітні часи (друга половина XVII – початок XXI ст.)	36
<i>Бойко Галина</i> . Мережа сайтів архівів Київщини	39
<i>Бойко Юлія</i> . Особливості архівного фонду Інституту технічної механіки НАН України та Державного космічного агентства України (м. Дніпропетровськ)	43
<i>Бурдуваліс Катерина</i> . Архів як комунікаційний центр взаємозв'язку з суспільством (на прикладі роботи Державного архіву Хмельницької області)	46
<i>Валяк Ірина</i> . Архіви як важливе джерело в історико-філософському пізнанні	50
<i>Ветлінська Оксана, Козел Ірина</i> . Місце українського архівознавства в системі наук: історичний аспект	52
<i>Волкотруб Ганна, Януш Людмила</i> . Проблеми комплектування архівних установ України статистичною документацією: правовий аспект	55
<i>Галатир Віталій, Олійник Юрій</i> . Державний архів Хмельницької області як осередок наукових досліджень на Хмельниччині у 2012–2014 рр.	59
<i>Ганжуров Юрій</i> . Теоретичні та практичні аспекти підготовки історичних документів до публікації	62
<i>Гаранін Олександр</i> . Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (УНДІАСД) – 20 років: перспективи провідної установи України в галузі архівознавства та документознавства через призму ювілейної дати	66

<i>Гінзбург Ольга.</i> Перспективи поповнення Центрального державного архіву громадських об'єднань України документами КПУ в умовах змін чинного законодавства України	71
<i>Горбатюк Микола.</i> Сучасний стан підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації для архівної галузі України	73
<i>Горева Вікторія.</i> Застосування сучасних діловодних термінів на прикладі нормативно-правових актів у сфері архівної справи та діловодства	78
<i>Дідух Людмила.</i> Організація та проведення наукових досліджень науково-дослідними установами в системі Державної архівної служби України	81
<i>Ємельянова Тетяна.</i> Можливості та проблеми формування Національного архівного фонду цифровими аудіовізуальними документами: деякі аспекти	84
<i>Загоруйко Ростислав.</i> Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України як інститут пам'яті та осередок наукових досліджень	87
<i>Зайцева Зінаїда.</i> Фонд академіка Ф. Корша в Архіві Російської Академії наук як джерело дослідження інституціоналізації української науки	90
<i>Калінічева Галина.</i> Науковий дискурс щодо концепції розвитку архівної освіти в Україні	94
<i>Кітам Володимир.</i> Проблеми ідентифікації чинників біопошкодження архівних документів	97
<i>Клименко Тетяна.</i> Пріоритетні напрями діяльності обласних архівних установ України на сучасному етапі їх розвитку	99
<i>Ковтанюк Юрій.</i> Порядок приймання-передавання електронних документів до державних архівних установ та архівних відділів міських рад	102
<i>Колечкін Вадим.</i> Фонди Державного архіву Кіровоградської області як джерело дослідження поховання періоду Другої світової війни в Ульяновці Кіровоградської області	103
<i>Кулешов Сергій.</i> Перспективні тематичні напрями досліджень в українському класичному документознавстві	106
<i>Левченко Лариса.</i> Народження архівів і професії архівіста (середина IV – середина I тисячоліття до н. е., Месопотамія)	108
<i>Майстренко Анжела.</i> Аналіз проблем архівної справи та документознавства на сторінках зарубіжної фахової періодики	116
<i>Маренець Лілія.</i> Успадкованість технічної освіти на Єлисаветградщині на початку XX ст. (за документами Державного архіву Кіровоградської області)	118
<i>Мурашко Наталія.</i> Вплив біологічних факторів на фізичний стан архівних документів	121

<i>Надрага Марта.</i> Польські гімназійні бібліотеки у Львові в 20–30-х роках ХХ ст.: аналіз архівних документів	124
<i>Наливайко Юлія.</i> Архів як центр історико-документознавчих досліджень	126
<i>Осіння Наталія.</i> Науково-педагогічна й бібліографічна діяльність учених-геологів та гірників України ХІХ – початку ХХ ст. на основі архівних, музейних та бібліографічних досліджень	129
<i>Павлова Олена.</i> Віхи історії України через призму життя Івана Врони (за матеріалами особового фонду № 358 ЦДАМЛМ України)	131
<i>Палієнко Марина.</i> Між історією та інформологією: до проблеми вироблення нової парадигми архівної освіти	134
<i>Подорожний Вячеслав, Козырев Василий.</i> Пути решения актуальных проблем долгосрочного хранения оцифрованных документов на объекты исторического, культурного и научного наследия	137
<i>Приймак Ірина.</i> Документи з історії Житомирської російської публічної бібліотеки у фондах Центрального державного історичного архіву України, м. Київ	139
<i>Приходько Людмила.</i> Основні проблеми українського архівознавства	142
<i>Прокопенко Лілія.</i> Освітні проекти міжнародних архівних організацій у контексті Програми навчання впродовж життя	149
<i>Романовський Ростислав.</i> Міжнародні стандарти в сфері архівної справи та керування документаційними процесами: проблеми гармонізації та впровадження в Україні	153
<i>Савченко Ірина, Даценко Тетяна.</i> Діяльність державних архівів з організації використання архівної інформації в 20–30-х рр. ХХ ст. (на прикладі Державного архіву Запорізької області)	155
<i>Селіверстова Катерина.</i> На шляху творення національної термінології (до виходу перекладного галузевого словника)	158
<i>Січова Оксана.</i> Фондування документів державної організації з координаційно-організаційними функціями (на прикладі архівного фонду Головної редакційної колегії науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією»)	162
<i>Слизький Антон.</i> Методика розроблення «Примірної номенклатури справ апарату районної, районної у м. Києві та Севастополі державних адміністрацій»	165
<i>Сухих Лідія, Вовк Ольга.</i> Розпорошення архівних фондів: пошук і знахідки (на прикладі особового фонду І. М. Каманіна)	168
<i>Таміліна Ілона.</i> Невідомий Філімонов (реконструкція портрета українського митця за архівними документами)	171
<i>Тімов Олексій, Надточій Ірина.</i> Актуальні питання щодо мікрофільмування кольорової документації на чорно-білій фотоплівці ...	173
<i>Черкаська Наталія.</i> До історії Вишнівецького архіву князів Вишневських	174

<i>Чижова Олена.</i> Архівний простір: від комунікації до взаємодії. З досвіду роботи Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України	177
<i>Яременко Лідія.</i> Інформаційно-комунікаційне спрямування наукових досліджень Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	181
<i>Яцун Надія.</i> Дослідження особових фондів Одеської національної наукової бібліотеки імені М. Горького (на прикладі спадщини Михайла Комарова)	185
Відомості про авторів	189

НАСЛЕДИЕ АКАДЕМИКА В. И. ВЕРНАДСКОГО В АРХИВАХ КАЗАХСТАНА

Учёный с мировым именем, выдающийся естествоиспытатель, философ, организатор и историк науки, общественный и политический деятель, создатель новых наук – геохимии и биогеохимии, основатель учения о биосфере и ноосфере академик Владимир Иванович Вернадский (1863–1945) – одна из центральных фигур, навечно занявшая достойное место в истории мировой науки и общественной мысли XIX–XX вв.

Вернадский с юных лет наряду с естественными науками проявлял огромный интерес к истории родного края, в частности, к древностям Украины. Каменные изваяния кипчакских ханов, доставленные В. И. Вернадским в Полтавский музей, и по сей день представлены как памятники истории Половецкой (Кипчакской) орды на земле Украины [1, с. 61]. Сын Вернадского, Георгий Владимирович, унаследовал от отца тягу к истории Киевской Руси и посвятил свою жизнь изучению истории Евразии.

Интерес В. И. Вернадского к истории Востока также возник в ранние годы, в семейной атмосфере, благодаря его дружбе с яркими представителями восточной философии братьями Ольденбургскими и с великим украинским тюркологом, одним из основателей российской тюркологии Агафангелом Ефимовичем Крымским.

В 20–30-е годы XX в. В. И. Вернадский много внимания уделял урановой проблеме. В январе 1922 г. по инициативе В. И. Вернадского в Петербурге был создан Радиевый институт. Шла плодотворная работа по созданию сырьевой базы не только на Урале и Забайкалье, но и в Казахстане.

В. И. Вернадский, национальный гений Украины, является вдохновителем науки и научных идей Казахстана. Его яркая и активная работа в Казахстане в период эвакуации в 1941–1943 гг. послужила толчком для создания Академии наук Казахской ССР в 1946 г.

В годы Второй мировой войны В. И. Вернадский в составе академической группы учёных Академии наук СССР оказался в эвакуации в Казахстане, на курорте «Боровое». Накануне войны учёный вместе с супругой Н. Е. Вернадской (урожд. Старицкой) находился в подмосковном академическом санатории «Узкое». «В 4 часа утра – без предупреждения и объявления войны в воскресенье 22 июня германские войска двинулись на нашу страну, застав её врасплох. Мы узнали об этом в Узком в санатории через радио, из речи В. М. Молотова. ...Он объявил, что это вторая Отечественная война и Гитлера постигнет судьба Наполеона – призвал сплотиться вокруг большевистской партии... Начало мировой революции? (Узкое. 22.VI.1941)» [2, с. 105].

світі, проблем, над якими вона працює сьогодні і з якими може зіткнутися у майбутньому.

Список використаних джерел та літератури

1. Cook T. From Information to Knowledge: An Intellectual Paradigm for Archives / T. Cook // *Archivaria*. – Winter 1984–1985. – Vol. 19. – P. 28–49; Delmas B. Archival science facing the information society / B. Delmas // *Archival science*. – 2001. – Vol 1. – P. 25–37; Macneil H. Archival Theory and Practice: Between Two Paradigms / H. Macneil // *Archivaria*. – Spring 1994. – Vol. 37. – P. 6–20.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество / Д. Белл. – М. : Наука, 1999. – 221 с.
3. Михешина Л. А. Философия науки: учеб. пособие. – М., 2005. – С. 209–220; Степин В. С. Теоретическое знание. Структура, историческая эволюция. – М., 2000. – С. 331–392.
4. Назарчук А. В. Сетевое общество и его философское осмысление / А. В. Назарчук // Вопросы философии. – 2008. – № 7. – С. 61–75; Он же. Социальное время и социальное пространство в концепции сетевого общества / А. В. Назарчук // Вопросы философии. – 2012. – № 9. – С. 56–66.
5. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс. – М. : ГУ ВШЭ, 2000. – С. 167, 252–354.
6. Cook T. Archival science and Postmodernism: new formulations for old concepts / T. Cook // *Archival Science*. – 2001. – Vol. 1. – P. 3–24.
7. Доманська Е. Історія та сучасна гуманітистика: дослідження з теорії знання про минуле / Ева Доманська ; пер. з пол. та англ. В. Склокіна. – Київ : Ніка-Центр, 2012. – 264 с.; Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун ; наук. ред., пер. О. Шевченко. – Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с.; Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія : посіб. для студ. іст. спец. ун-ів / Леонід Зашкільняк. – Львів, 2007. – С. 29–78; Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія / Ірина Колесник. – Київ, 2013 – С. 291–366; Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна / пер. с фр. Н. А. Шматко. – М. : Ин-т эксперим. социологии; СПб. : Алетейя, 1998. – 160 с.; Фуко М. Археология знания / Мишель Фуко ; пер. з фр. В. Шовкун. – Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 326 с.
8. Назарчук А. В. Сетевое общество и его философское осмысление // Вопросы философии / А. В. Назарчук. – 2008. – № 7 – С. 61–75; Уэбстер Ф. Теории информационного общества / Ф. Уэбстер ; пер. с англ. М. Арапова, Н. В. Малыхиной ; под ред. Е. Л. Вартановой. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 400 с.

ОСВІТНІ ПРОЕКТИ МІЖНАРОДНИХ АРХІВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У КОНТЕКСТІ ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Рада Європи визначає сьогодні навчання впродовж життя як один з основних компонентів європейської соціальної моделі. Окрім освітньої цінності, ця концепція також є критичним чинником у сферах зайнятості й соціального забезпечення, економічного зростання і конкурентоспроможності. У її розвиток 2006 р. Європейська Комісія об'єднала різні освітні й навчальні ініціативи в єдину Програму навчання впродовж життя (Lifelong Learning Programme) [1].

Концепція навчання впродовж життя сформувалася як відповідь на виклики переходу людства від індустріальної фази розвитку до інформаційного суспільства. Основними проблемами цього переходу стали старіння актуальних знань людини внаслідок швидкої зміни технологій впродовж одного покоління, необхідність роботи з великими масивами інформації, зниження значення індивідуалізму в професійній діяльності і необхідність свідомого переходу до колективних форм співпраці. Концепція передбачає зростання інвестицій у людей і знання; набуття основних навичок, включаючи цифрову грамотність і розширення можливості для інноваційної, гнучкої форми навчання. Мета полягає в тому, щоб забезпечити людей будь-якого віку рівним і відкритим доступом до якісного навчання. Навчання впродовж життя реалізується у формальних чи неформальних видах із метою розширення знань, поліпшення навичок і компетентності [2].

Сьогодні урізноманітнення пізнавально-інформаційних запитів найширших верств населення неможливо задовольнити в рамках існуючих форм традиційної освіти. Загострюється проблема невідповідності сформованої системи освіти новим потребам суспільства й людини, що породжує вимогу іншого підходу до організації масової освітньої діяльності дорослих – навчання повинне відповідати різнорівневим інтересам і можливостям громадян, органічно вписуватися в їхній спосіб життя, враховувати специфіку запитів контингенту.

У цьому контексті особливої актуальності набуває вивчення досвіду діяльності міжнародних фахових інституцій, у центрі уваги яких стан розвитку професійної освіти впродовж життя перебуває постійно.

Метою дослідження є вивчення досвіду міжнародних архівних організацій з реалізації освітніх проектів для фахівців галузі як невід'ємної складової концепції навчання впродовж життя.

Секція архівної освіти і підвищення кваліфікації (SAE – Section for Archival Education and Training) є одним із найактивніших структурних підрозділів Міжнародної ради архівів (МРА). Секція була створена 1990 р. під час роботи XI Міжнародного конгресу МРА (м. Париж, Франція) на базі

існуючого в структурі організації з 1977 р. Комітету професійної підготовки. У складі секції працюють більше 100 представників архівних навчальних закладів різних країн світу. Основною метою її діяльності є сприяння встановленню професійних контактів між викладачами архівознавства, розвитку методології освіти та різноманітних навчальних засобів.

Серед досягнень і напрацювань секції – низка успішних проєктів, зокрема, міжнародних симпозіумів, присвячених актуальним питанням сучасної архівної освіти, а саме: вивчення архівознавства; програми підвищення кваліфікації архівістів; проблеми підготовки підручників; кваліфікаційні та освітні рівні підготовки архівістів; вплив політичних чинників на розвиток архівної справи та освіти; використання новітніх інформаційних технологій у навчальному процесі; дистанційна освіта; проблеми безперервної архівної освіти; проблеми підготовки наукових кадрів; перспективи розвитку архівної науки та освіти в епоху новітніх технологій тощо [3].

Освітні проєкти і програми з перших років існування є невід’ємною складовою діяльності Міжнародної федерації кіноархівів – ФІАФ (Federation Internationale des Archives du Film – FIAF). Більшість заходів спрямована на поглиблення теоретичних знань і набуття практичних навичок архівістів для збереження кіноархівної спадщини. Так, 1973 р. було започатковано проведення літньої школи в Staatliches Filmarchiv der DDR у Берліні (НДР), яка успішно пройшла тут і в наступні роки – 1976, 1979, 1984 і 1987 рр.; 1977 р. – в Det Danske Filmmuseum в Копенгагені (Данія); 1992 р. і 1996 р. – в Національному кіно- і телевізійному архіві Британського кіноінституту в Лондоні (Велика Британія); 1998 р. і 2002 р. – у Будинку Джорджа Істмена в Рочестері (США). З 2007 р. (2008, 2009, 2010, 2012, 2014 рр.) школа проводиться в Болонській синематеці (Cineteca di Bologna) та організований у її складі кінореставраційній лабораторії L’Immagine Ritrovata в Італії [2, с. 48–49; 7]. Школа є популярним галузевим освітнім заходом: у 2007–2012 рр. тут пройшли навчання 175 учасників із 53 країн світу. Навчання ведеться англійською мовою. Програма включає теоретичну і практичну частини і вимагає певного початкового рівня знань, достатнього для її опанування. Тематика літньої школи присвячена сучасним цифровим і фотохімічним технологіям реставрації фільмів, новому обладнанню тощо. Вартість навчання у літній школі становить €2,700. У 2013 р. проводилася виїзна літня школа в азіяському регіоні у м. Сінгапур.

Для членів ФІАФ – представників Європи – працює також освітня мережа «Archimedia» [4]. Семінари проводяться в різних архівних установах, навчальних закладах та лабораторіях Європи.

У європейському просторі Королівська синематека Бельгії у рамках проєкту EDCine (Enhanced Digital Cinema) за підтримки ФІАФ також проводить тренінги для архівістів з питань оцифрування та організації доступу до документів кіноархівів.

У Північній Америці першим спеціалізованим навчальним закладом, що пропонує курс із кіноархівної справи, стала створена 1996 р. у Будинку Джорджа Істмена (м.Рочестер, США) Школа збереження фільмів Л. Дж. Селзніка [8]. Студентам пропонується вичерпна програма, що охоплює теоретичні, методичні та практичні заняття з реставрації, догляду, обслуговування, зберігання рухомих зображень. Важливою складовою навчального курсу є опанування основ законодавства з авторського права, каталогізації різних кінодокументів: кінофільмів, сценаріїв, слайдів «магічних ліхтарів», афіш, оркестрових партитур для супроводу німих фільмів тощо.

У США спеціалізовані наукові семінари з фундаментальних аспектів архівної практики пропонує також Кіно- та телевізійний архів Університету штату Каліфорнія (м.Лос-Анджелес, США). Студенти вивчають тут дисципліни зі збереження, реставрації, накопичення фондів та управління ними, каталогізації та інформаційних систем, організації доступу користувачів та виставкової справи, застосування новітніх технологій. Після засвоєння дворічної програми і складання семінарів студенти отримують магістерський ступінь [5].

Освітній проект для країн Латинської Америки «FIAF-Ibermedia School on Wheels» спрямований на розповсюдження знань про методи та інструменти зберігання, каталогізації та доступу до рухомих зображень з метою забезпечення збереження південноамериканської аудіовізуальної спадщини. З 2004 р. фахівці з Аргентини, Болівії, Бразилії, Колумбії, Куби, Чилі, Мексики, Парагваю, Перу, Пуерто-Ріко та Уругваю пройшли низку тематичних курсів різного рівня. Важливою особливістю цього проекту є можливість фінансової підтримки учасників за рахунок організаторів [7].

Серед останніх освітніх заходів ФІАФ варто відзначити тижневу Індійську школу збереження і реставрації кінофільмів, яка пройшла у лютому 2015 р. у м.Мумбаї (Індія). Навчання було організоване Фондом кіноспадщини Індії за підтримки Кінофонду Мартіна Скорцезе, Болонської синематики та лабораторії L'Immagine Ritrovata. Навчання, призначене для архівістів Індії, Шрі Ланки, Бутану та Непалу, було спрямоване на сприяння збереженню індійського кіно. Десятимодульний курс складався з теоретичних лекцій та практичних занять, які проводилися фахівцями з усього світу. Його вартість – \$1000. Індійська школа підтвердила актуальність подібних заходів, зібравши 40 учасників замість 25 очікуваних [5].

Отже, міжнародні архівні організації мають потужний освітній потенціал для галузі, який є важливою складовою концепції навчання впродовж життя і дозволяє створювати умови для формування гнучких освітніх траєкторій і вирівнювання доступу до якісної освіти на всіх рівнях освітньої системи. Включення України у систему цих проектів повинно стати вкладом у подальшу демократизацію суспільства, а також сприяти посиленню позиції людини в професійній діяльності.

Список використаних джерел та літератури

1. *Карпенко М.* Освіта протягом життя: світовий досвід і українська практика [Електронний ресурс]: аналіт. записка / М. Карпенко // Гуманітарний розвиток / Нац. ін-т стратегічних досліджень. – Електрон. дані. – Київ, [б.р.]. – Режим доступу: World Wide Web : URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/252>. – Мова укр. – Назва з екрану. – Бібліографічний опис: 18.04.2015.
2. *Прокопенко Л. С.* Основні напрями діяльності Міжнародної федерації кіноархівів / Л. С. Прокопенко, Л. І. Крюкова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2008. – № 4. – С. 39–54.
3. *Прокопенко Л. С.* Основні напрями діяльності Секції архівної освіти і підвищення кваліфікації Міжнародної ради архівів / Л. С. Прокопенко // Участь молоді в розвитку економіки та суспільства України : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих учених, 10 берез. 2010 р. / за ред.: С. О. Гуткевич, Т. Л. Мостенської. – Київ : НАККІМ, 2010. – С. 161–163.
4. Archimedia programme [Electronic resource] // FIAF The Federation Internationale des Archives du Film = International Federation of Film Archives = Federacion Internacional de Archivos Filmicos / ed. Ch. Dimitriu ; wesmaster B. Charles ; developed by DAD ; art direction : Signes Particuliers S. A. – Electronic data. – [Brussels], 2002. – Mode of access: World Wide Web : URL : <http://www.fiafnet.org/uk/education/Archimedia/program.html>. – Eng., fr., sp. – The title from the screen. – Bibliogr. description based on: 18.04.2015.
5. Education. UCLA (University of California, Los Angeles) Film and Television Archive [Electronic resource] // Federation Internationale des Archives du Film = International Federation of Film Archives = Federacion Internacional de Archivos Filmicos / ed. Ch. Dimitriu ; wesmaster B. Charles ; developed by DAD ; art direction : Signes Particuliers S. A. – Electronic data. – [Brussels], 2002. – Mode of access: World Wide Web : URL : <http://www.fiafnet.org/uk/education/ucla.html>. – Eng. – The title from the screen. – Bibliogr. description based on: 18.04.2015.
6. *Farinelli G. L.* Film Restoration Summer School / FIAF Summer School 2007 / G. L. Farinelli, D. Pozzi // Journal of Film Preservation. – 2007. – № 73 (April).
7. *Giuliani L.* African Heritage and the School on Wheels Experience / L. Giuliani // Journal of Film Preservation. – 2013. – № 89 (October).
8. L. Jeffrey Selznick School of Film Preservation [Electronic resource] // Federation Internationale des Archives du Film = International Federation of Film Archives = Federacion Internacional de Archivos Filmicos / ed. Ch. Dimitriu ; wesmaster B. Charles ; developed by DAD ; art direction : Signes Particuliers S. A. – Electronic data. – [Brussels], 2002. – Mode of access: World Wide Web : URL : <http://www.fiafnet.org/uk/education/selznick.html>. – Eng. – The title from the screen. – Bibliogr. description based on: 18.04.2015.